

Zápis z obhajoby disertační práce

Studentka: **PhDr. Kathleen Brenda Geaney**

Datum narození: **24. 12. 1985**

Studijní program: **Historické vědy**

Studijní obor: **Historie/obecné dějiny**

Název práce: ***English-Speaking Communists, Communist Sympathizers and Fellow-Travellers and Czechoslovakia in the Early Cold War***

Jazyk práce: **angličtina**

Jazyk obhajoby: **čeština**

Školitel: **PhDr. Ondřej Vojtěchovský, Ph.D.**

Oponenti: **prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.**
Mgr. Kateřina Čapková, Ph.D.

Datum obhajoby: **27. března 2018, 15:00**

Místo obhajoby: **FF UK, nám. J. Palacha, Praha 1, místnost č. 204**

Termín: **řádný**

Předseda komise: **prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.**

členové komise: **dle prezenční listiny**

00:00:00 Předseda komise, prof. Horčíčka, zahájil obhajobu, představil sebe i přítomné členy komise a oponenty. Přítomným pak představil studentku.

00:01:13 Školitel, dr. Vojtěchovský, seznámil přítomné se svým hodnocením doktorandčina studia a její disertační práce, které uvedl rovněž ve svém písemném hodnocení.

00:04:40 Dr. Geaney seznámila přítomné s tezemi své disertační práce. Stručně charakterizovala její hlavní téma, jímž byli anglicky mluvící komunisté a sympatizanti

socialistických režimů, kteří mezi roky 1948 a 1952 navštívili Československo. Základní premisou se stal názor, že anglosaští komunisté aktivně ve 30. letech podporující a navštěvující Sovětský svaz po druhé světové válce nezmizeli/neukončili své veřejné působení, ale rozšířili své pole působnosti i na další nově vznikající lidové demokracie. Dr. Geaney ve své práci chtěla zachytit, kdo byli tito cestovatelé, jak vnímali tehdejší Československo, jak vypadali jejich pobyty zde (kdo je organizoval, co jim bylo ukazováno apod.) a jak poté o své návštěvě referovali ve svých domovech. Z jejího bádání vyplynulo, že českoslovenští političtí představitelé přizpůsobovali programy jednotlivým skupinám a jedincům a snažili se vytvořit pozitivní obraz Československa, aby je poté mohli využívat ve svých propagandistických kampaních v zahraničí, v mírovém hnutí atd. Studentka rovněž vyzorovala určitou podobnost s ostatními zeměmi východního bloku i se situací v meziválečném Sovětském svazu.

00:09:41 Oponentka, dr. Čapková, seznámila přítomné s hlavními body svého posudku se závěrem, že **doporučuje** předloženou disertační práci k obhajobě. K práci měla jen dvě menší výtky – postrádala hlubší analýzu činnosti a záměrů československé strany vůči cestovatelům (kdo se jimi zabýval, jak a proč konkrétně s nimi pracoval apod.). Dále pak ne zcela souhlasila s tím, že sovětský model lze jednoduše aplikovat na československý případ. Podle jejího názoru se tyto situace velmi liší, což dokládá i moderní historiografie, která jednotlivým zemím východního bloku neupírá určitá specifika vývoje a jednání.

00:13:50 Posudek druhého oponenta, prof. Rychlíka, byl přednesen v zastoupení. K práci neměl zásadnější připomínky, až na to, že práce by dle jeho názoru mohla být analytičtější, a rovněž ji **doporučil** k obhajobě.

00:25:53 Dr. Geaney poděkovala oponentům za posudky a stručně reagovala na jejich připomínky. Připustila, že práce se může zdát být nedostatečně analytická, podle ní to ale je důsledek tématu. Ve své práci zpracovávala materiály týkající se cca 1500 osob – cestovatelů, přičemž každá měla jiné pozadí, jiný osobní příběh, který bylo potřeba zohlednit při analýze toho, jaký obraz Československa poté vytvářeli. Šlo o skupinu velmi různorodou, kterou spojoval jen jazyk a víra v socialismus, bylo tedy velmi obtížné vytvořit její jednotný mentální svět. Připomněla také, že téma nebylo dosud téměř vůbec prozkoumáno, proto si jako první úkol stanovila zmapovat jej, získat informace o co největším počtu osob a popsat mechanismus toho, jak celý proces probíhal. To se může

stát východiskem pro budoucí analýzu – jak dr. Geaney navrhl, může se věnovat například kulturní politice Československa.

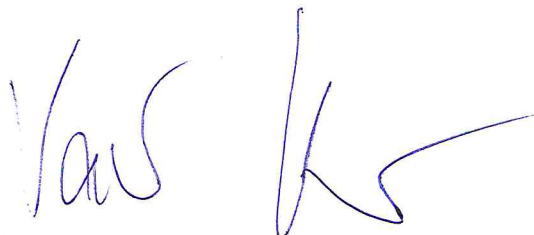
K druhé výtce dr. Čapkové pak uvedla, že ke své domněnce o fungování podobného modelu i v ostatních lidových demokraciích té doby dospěla na základě zkoumaných archivních materiálů a analýzy prací jednotlivých cestovatelů. Připomněla, že v textu také zmiňuje akce, které se konaly jak v Československu, tak v Polsku nebo Maďarsku, a výpovědi o nich se v mnoha ohledech shodovaly. I toto téma podle ní může být předmětem dalšího výzkumu.

00:35:23 Předseda komise zahájil diskusi. Prof. Klusáková se zeptala na časové vymezení disertace. Studentka uvedla, že se chtěla soustředit na období vrcholného stalinismu, jehož hranice však nejsou jednoznačné, což znamená i nevyhnutelné přesahy (časové i tematické). Prof. Klusáková pak ještě přidala otázku, zda jsou v práci zmiňovány i folklorní festivaly, dr. Geaney odpověděla, že nikoliv – těžištěm práce byla hlavně politická oblast. Prof. Horčíčka reagoval na doktorandčinu poznámku z úvodu (že z dnešního pohledu se nadšení komunisté ze Západu navštěvující země Východu i v období začínající studené války mohou zdát překvapiví a nečekaní) – podle něj je přitažlivost východního bloku pochopitelná i po druhé světové válce, především kvůli tzv. sovětské soft power. Změna podle něj přišla až po roce 1945. Dr. Geaney uvedla, že jejím cílem bylo poněkud nabourat stávající černobílý obraz začátku studené války právě skrze příběhy těchto lidí. Prof. Horčíčka se pak ještě zeptal, zda studentka pracovala v archivu MZV, což studentka potvrdila. Dle jejího názoru však většinu relevantních materiálů našla v jiných fondech (mezinárodní oddělení ÚV...). Některé důležité dokumenty podle ní také v archivech chybí nebo jsou špatně zařazené, neuspořádané atd. Poslední poznámku měla dr. Čapková – podle ní by měla být práce vydána v knižní podobě, protože by mohla být přínosná i pro širší veřejnost. Předtím by však bylo dobré ujasnit si, na co přesně se chce zaměřit. Takto je podle ní tematicky trochu roztříštěná. Dr. Geaney opáčila, že základní vymezení bylo jednoznačné – soustředila se na osoby na krátkodobém pobytu (max. 12 dní) a na to, jak o Československu psali po svém návratu domů. Jinak souhlasila a diskuze byla ukončena.

00:47:30 Následně pak předseda komise ukončil samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studenta a přítomné s výsledkem obhajoby: komise hlasovala **pomocí hlasovacích lístků, počet členů komise: 5 – přítomno členů komise: 4 – kladných hlasů: 4 – záporných hlasů: 0.** Obhajoba klasifikační práce byla klasifikována: **prospěla.**

Zapisovatel: Jana Hůrská

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Václav Horčíčka'.

Prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D. (předseda komise)

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lud'a Klusáková'.

Prof. PhDr. Lud'a Klusáková, CSc. (členka komise)